

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	21127 - Geografia del Paisatge
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	C
Idioma	Català

Identificació de l'assignatura

Assignatura	21127 - Geografia del Paisatge
Crèdits	2,4 de presencials (60 hores) 3,6 de no presencials (90 hores) 6 de totals (150 hores).
Grup	Grup 1, 1S (Campus Extens)
Període d'impartició	Primer semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx
Gabriel Alomar Garau gabriel.alomar@uib.es	17:15	19:15	Dilluns	12/09/2016	12/01/2017	41

Contextualització

L'interès actual pel paisatge abasta diferents disciplines i camps d'estudi (geografia, història, art, filosofia, ecologia) i diferents àmbits d'aplicació pràctica (geografia, ecologia, urbanisme, arquitectura, enginyeria). El propòsit d'aquesta assignatura és doble: per una part, introduir el concepte històric de paisatge perquè el geògraf adquireixi una bona base teòrica que li serveixi per a entendre i argumentar correctament tota reflexió sobre el paisatge, i pugui aplicar-la a la praxis paisatgística, és a dir als projectes de paisatge, la cartografia, l'anàlisi i l'avaluació del paisatge. La noció de paisatge és complexa, d'aquí la necessitat d'introduir-se en la idea de paisatge a partir dels seus fonaments artístics i filosòfics, mitjançant la interpretació de pintures de paisatge i de textos d'alguns pensadors fonamentals: De Plató, Epicur o Lucreci, als filòsofs medievals. De Petrarca i Francis Bacon, a Kant, Burke, Schelling, Shelley i Alexander von Humboldt. De Hegel, Schopenhauer o Thoreau, a Ritter, Roger, Assunto o Berque. Per altra part, el segon propòsit és introduir el geògraf en les tècniques cartogràfiques i mètodes d'avaluació del paisatge. Tot plegat, l'assignatura pretén esdevenir també un espai de debat i reflexió entorn al paisatge i a les polítiques de paisatge que es desenvolupen o que es podrien desenvolupar a les Illes Balears dins del vigent marc legislatiu.

Requisits

Aquesta assignatura no té requisits acadèmics específics, més enllà dels que impliquen interès per part de l'alumnat en la reflexió sobre el món en què vivim, i capacitat d'argumentar-ne correctament opinions i reflexions.

Competències

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	21127 - Geografia del Paisatge
Grup	Grup 1, IS
Guia docent	C
Idioma	Català

En l'assignatura Geografia del Paisatge es treballarà el concepte de paisatge des de la teoria i des de la pràctica. Es tractarà l'evolució històrica de la idea de paisatge, amb especial menció de la seva evolució dins l'art, l'urbanisme, l'arquitectura i la mateixa geografia. L'assignatura es planteja també com una història de les idees estètiques aplicades a la naturalesa i el paisatge. Així mateix, es posaran en relació les nocions de paisatge i de patrimoni, i es valorarà el paisatge com a nou actiu social, econòmic i turístic. També s'estudiaran les intervencions en el paisatge d'acord amb el marc legislatiu vigent, i es donaran les pautes metodològiques necessàries per a elaborar cartografies del paisatge i fer avaluacions i anàlisis quantitatives i qualitatives del paisatge.

A continuació s'enumeren les competències que el Títol de Grau en Geografia preveu que assoleixis mitjançant el treball en aquesta assignatura.

Específiques

- * CE5 - Utilitzar adequadament les Tecnologies de la Informació i la Comunicació (TIC) per recopilar, processar, analitzar i interpretar la informació i fer front a qüestions geogràfiques. CE6 - Aplicar les principals tecnologies dedicades a l'estudi de les relacions recíproques del medi físic i humà, particularment les destinades a avaluar l'impacte ambiental de les activitats antròpiques, les seves conseqüències sobre el paisatge i la transmissió de continguts científics de forma que facilitin la seva aplicació en els entorns acadèmics, professionals, educatius i de divulgació..
- * CE6 - Aplicar les principals tecnologies dedicades a l'estudi de les relacions recíproques del medi físic i humà, particularment les destinades a avaluar l'impacte ambiental de les activitats antròpiques, les seves conseqüències sobre el paisatge i la transmissió de continguts científics de forma que facilitin la seva aplicació en els entorns acadèmics, professionals, educatius i de divulgació..

Genèriques

- * CG5 - Aplicar a l'entorn professional els coneixements, metodologies i les tècniques adquirides durant la formació acadèmica de grau i desenvolupada amb un alt grau de responsabilitat, compromís ètic i capacitat d'integració en equips multidisciplinaris..
- * CG4 - Demostrar coneixement i comprensió crítica de les diverses formes de representació dels entorns humans i físics, així com aconseguir el domini de la tecnologia associada amb l'adquisició i l'anàlisi de dades geogràfiques, tals com mètodes estadístics, de laboratori, d'anàlisis quantitatives. aplicacions informàtiques i teledetecció. CG1 - Ser capaç de conceptualitzar patrons, processos, interaccions i canvis en el món físic i a l'entorn humà, entesos ambdós com un sistema dins d'una àmplia gamma d'escalles espacials..
- * CG1 - Ser capaç de conceptualitzar patrons, processos, interaccions i canvis en el món físic i a l'entorn humà, entesos ambdós com un sistema dins d'una àmplia gamma d'escalles espacials..
- * CB2 - Que els estudiants sàpiguen aplicar els seus coneixements al seu treball o vocació d'una forma professional i posseeixen les competències que solen demostrar-se per mitjà de l'elaboració i defensa d'arguments i la resolució de problemes dins de la seva àrea d'estudi..

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Geografia del Paisatge és una assignatura obligatòria de quart curs del Grau en Geografia. El seu objectiu és mostrar a l'alumne, sobretot, la concepció historicista i humanística del paisatge, a la que cal sumar una més moderna concepció 'científica'. Dedicarem una part de l'assignatura a teoritzar sobre el paisatge i, per a fer-ho,

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	21127 - Geografia del Paisatge
Grup	Grup 1, IS
Guia docent	C
Idioma	Català

establirem relacions entre el paisatge i certes disciplines d'interès: Paisatge i Estètica (Filosofia), Paisatge i Art (Història de l'Art), Paisatge i Lingüística (Filologia), Paisatge i Arquitectura, Paisatge i Ecologia i, finalment, Paisatge i Geografia. L'assignatura és també una invitació a la interpretació crítica de l'entorn, per la qual cosa es mostren les nocions més actuals de paisatge cultural i la seva dimensió patrimonial, tot convidant també a fer una observació crítica dels 'paisatges de la posmodernitat', de la ciutat i les perifèries urbanes com a camps d'experimentació paisatgística. Al llarg del curs, i a efectes d'avaluació dels coneixements adquirits, es podran proposar activitats fora o dins de l'aula, tals com assistència a jornades o congressos de temàtica afí, sortides temàtiques de camp, lectura de llibres o parts de llibres, visita a exposicions, recensions de pel·lícules i documentals, o exposicions orals a classe sobre algun aspecte temàtic relacionat amb el paisatge.

Continguts temàtics

BLOC I. Gènesi i evolució del concepte de paisatge: De l'art a la 'ciència' del paisatge. Estètica del paisatge. Ètica del paisatge

BLOC II. El paisatge com a patrimoni i com a recurs

BLOC III. La intervenció en el paisatge. El Conveni Europeu del Paisatge

BLOC IV. Tecnologies de la Informació Geogràfica aplicades a la cartografia, l'anàlisi i l'avaluació del paisatge. Delimitació d'unitats de paisatge

Metodologia docent

En aquest apartat s'exposen les diferents modalitats d'aprenentatge previstes per a l'assignatura Geografia del Paisatge. L'assignatura té un blog de seguiment administrat pel professor, que pot servir per ampliar i complementar els temes d'interès plantejats durant les classes: <http://paisatge.blogspot.com>.

En aquesta assignatura pot ser que s'hi computin activitats culturals o formatives que s'organitzin en la UIB, externes a la UIB o conveniades amb la UIB, durant el curs acadèmic.

Volum de treball

L'assignatura està programada de tal manera que un 60% de les hores corresponen a treball personal de l'alumne, que l'ha de dedicar a fer les eventuais tasques encarregades. La resta de les hores (40%) són treball compartit entre el professor i l'alumne, a través de les classes magistrals i les activitats que es puguin proposar de fer al llarg del curs.

Activitats de treball presencial

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	Les classes teòriques són presencials i tenen com a finalitat l'explicació, per part del professor, dels continguts fonamentals de l'assignatura. El professor podrà utilitzar material audiovisual que estarà disponible per als alumnes, de manera progressiva, a Campus Extens. Igualment, per a poder seguir correctament el curs i poder examinar-se en condicions de superar l'assignatura, és molt recomanable l'assistència a classe, i que els alumnes prenguin apunts.	44

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes pràctiques	Tècniques cartogràfiques i d'anàlisi del paisatge	Grup gran (G)	Les classes pràctiques són presencials i en elles es posaran en pràctica diferents tècniques cartogràfiques i d'anàlisi del paisatge fent ús dels Sistemes d'Informació Geogràfica i altres tecnologies de la informació geogràfica. Aquestes tècniques s'orientaran a la resolució de casos pràctics proposats pel professor.	10
Tutories ECTS	Tutories	Grup petit (P)	Tutories en grup o individuals per resoldre problemes relacionats amb el desenvolupament de l'assignatura o relacionats amb aspectes acadèmics o professionals.	2
Altres	Sortida de camp	Grup gran (G)	L'assignatura podrà incloure sortides de camp, previsiblement al pla de Sant Jordi (Palma) i/o a determinades zones d'interès paisatgístic del campus de la UIB.	4

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Campus Extens.

Activitats de treball no presencial

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Estudi i treball autònom individual	La finalitat d'aquesta metodologia és desenvolupar la capacitat de síntesi, anàlisi, comprensió i aprenentatge dels distints continguts del programa docent. El millor mètode consisteix en programar-se unes hores setmanals per a l'estudi de l'assignatura. S'aconsella fer ús del material disponible a Campus Extens, així com la lectura dels llibres i textos recomanats pel professor.	90

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

L'alumne obtindrà una qualificació numèrica entre 0 i 10 per a cada activitat avaluativa, la qual serà ponderada segons el seu pes, a fi d'obtenir la qualificació global de l'assignatura. Per superar l'assignatura, l'alumne ha d'obtenir un mínim de 4 punts de mitjana en cadascuna de les activitats d'avaluació.

Classes magistrals

Modalitat	Classes teòriques
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Les classes teòriques són presencials i tenen com a finalitat l'explicació, per part del professor, dels continguts fonamentals de l'assignatura. El professor podrà utilitzar material audiovisual que estarà

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	21127 - Geografia del Paisatge
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	C
Idioma	Català

	disponible per als alumnes, de manera progressiva, a Campus Extens. Igualment, per a poder seguir correctament el curs i poder examinar-se en condicions de superar l'assignatura, és molt recomanable l'assistència a classe, i que els alumnes prenguin apunts.
Criteris d'avaluació	El professor valorarà molt positivament l'assistència a les classes, així com la participació dels alumnes. A l'hora d'avaluar la prova escrita, se seguiran els següents criteris principals: Claredat en l'exposició i bona redacció (no s'admetran faltes ortogràfiques o gramaticals, que restaran punts substancialment). Ús [correcte] del vocabulari especialitzat emprat durant les classes.
Percentatge de la qualificació final:	60% amb qualificació mínima 4

Tècniques cartogràfiques i d'anàlisi del paisatge

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Informes o memòries de pràctiques (recuperable)
Descripció	Les classes pràctiques són presencials i en elles es posaran en pràctica diferents tècniques cartogràfiques i d'anàlisi del paisatge fent ús dels Sistemes d'Informació Geogràfica i altres tecnologies de la informació geogràfica. Aquestes tècniques s'orientaran a la resolució de casos pràctics proposats pel professor.
Criteris d'avaluació	Els informes/memòries de les pràctiques es valoraran en base als següents criteris: Adequació dels procediments aplicats per resoldre els exercicis proposats i exactitud dels resultats obtinguts. Bona presentació gràfica dels resultats i claredat expositiva, a més de la necessària correcció en la redacció (no s'admetran faltes ortogràfiques o gramaticals, que restaran punts substancialment). Ús [correcte] de la terminologia geogràfica emprada durant les classes.

Percentatge de la qualificació final: 30% amb qualificació mínima 4

Sortida de camp

Modalitat	Altres
Tècnica	Escales d'actituds (recuperable)
Descripció	L'assignatura podrà incloure sortides de camp, previsiblement al pla de Sant Jordi (Palma) i/o a determinades zones d'interès paisatgístic del campus de la UIB.
Criteris d'avaluació	Es podran realitzar sortides de camp, les quals, arribat el cas, serviran per corregir a l'alça les qualificacions finals de l'alumne en aquesta assignatura.

Percentatge de la qualificació final: 10%

Recursos, bibliografia i documentació complementària

En general, els llibres monogràfics que publica a Catalunya l'Observatori del Paisatge, disponibles a Internet en format PDF.

Bibliografia bàsica

MADERUELO, J. (2005): El Paisaje. Génesis de un concepto. Ed. Abada.
MARTÍNEZ DE PISÓN, E. (Dir.): Estudios sobre el paisaje. Universidad Autónoma de Madrid-Fundación Duques de Soria.

Bibliografia complementària

BOSQUE SENDRA, J. (1997): Valoración de los aspectos visuales del paisaje mediante la utilización de un SIG. Documents d'Anàlisi Geogràfica, 30.

Any acadèmic	2016-17
Assignatura	21127 - Geografia del Paisatge
Grup	Grup 1, 1S
Guia docent	C
Idioma	Català

MUNAR, J. (2007): Normativa d'ordenació territorial i urbanística de les Illes Balears. COAIB. Palma.

